

ОӘЖ 625.7

**ҚҰРЫЛЫСТАҒЫ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ЖӘНЕ
ДЕМАЛЫС АЙМАҒЫН ЗЕРТТЕУ**

Султанова Марзия Усеновна

vip_96@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Дизайн және инженерлік графика» кафедрасының

5 курс студенті, Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекші: магистр Садыкова Ж. М.

Құрылыс материалдары- үйлерді, ғимараттарды салу мен жөндеуде пайдаланылатын табиғи және жасанды материалдар мен бұйымдар. Негізгі құрылыс материалдарының түрлері:

– табиғи тау жыныстарынан жасалған құрылыс материалдары (дара тастар, қиыршық тастар, т.б.);

– органикалық (битум, қарамай, синтетикалық шайыр, т.б.)

және бейорганикалық (цемент, әктас, гипс, т.б.) байланыстырғыш материалдар;

– жасанды құрылыс материалдары және құрастырмалы құралымдар мен бұйымдар (құрылыстық керамика, бетон, темір-бетон, асбест-цемент, темір, шыны және силикаттан жасалған бұйымдар);

– ағаш материалдары және олардан жасалған бұйымдар (есік және терезе блоктары, ағаш талшықты және ағаш үгінділерінен жасалған тақталар және т.б.);

– металдан жасалған бұйымдар (көтергіш және қоршау құралымдары, құбырлар, рельефтер, т.б.);

– синтетикалық шайырлар мен пластмассалар (линолеум, пенопласт, т.б.).

1 сурет. Алтын гипс кристалы

Әртүрлі табиғи тау жыныстарынан іргетастар, қабырғалық әшекейлік, т.б. құрылыс материалдары жасалынады. Органикалық байланыстырғыш заттардан жол құрылысына қажетті жабын, ылғал өткізбейтін заттар дайындалады. Ағаш жаңқасынан жұқа әшекейлік тақталар жасау үшін байланыстырғыш заттар ретінде синтетикалық шайырлар пайдаланылады. Бейорганикалық заттардың ішіндегі негізгісі – цемент. Одан бетон, темір-бетон, асбест-цемент, құрылыс қоспалары сияқты құрылыс материалдары жасалады. Өктастанбукысымымен алынатын силикаттық бетон, кірпіш әрі құрылыстық қоспалар дайындалады.

Жасанды құрылыс материалдары жасалу технологиясына қарай байланыстырғыш заттар көмегімен жасалатын бетон, темір-бетон, асбест-бетон, асбест-цемент, силикаттық бетондармен кірпіш, құрылыс қоспалары; саз топырақтан (балшықтан) күйдіру арқылы алынатын керамикалық құрылыс материалдары; құмды түрлі қоспалар қосып балқыту арқылы алынатын кеуек материалдар, ситалдар, минералдық мақталар болып бөлінеді. Жасанды құрылыс материалдарының негізгі бір түрі – металдар. Олар құрылыста әртүрлі құралымдар (көпірлер, өндірістік құрылыстар, жер сілкінісіне шыдамды құрылыстық қаңқалар және темір-бетон арматуралар, т.б.) жасауға пайдаланылады. Ағаш материалдары және олардан жасалған бұйымдарға ағашты механикалық өңдеу барысында алынатын материалдар (бөрелелер, кесілмелі материалдар, паркет, фанера, т.б.) кіреді. Металдардан, негізінен, болат илемі құрылыста кеңінен қолданылады. Олардан темір-бетондарға қажетті арматуралар, ғимараттың каркастары, көпірдің құрылыстық өткіндері, жылыту жүйелері, жабын материалдары, т.б. жасалады. Әлемдік практикада ең алғаш Қазақстанда жаңа керамикалық “золкерам” материалдары жасалып, өндіріске енгізілді.

2 сурет. Жобалау алдындағы демалыс аймағы

Қазақстан территориясында рекреациялық аймақтардың әртүрлі түрлеріне қарамастан, заң олардың ешқайсысына: минералды шикізаттарды әзірлеуге және оларды өндіруге жол бермейді. Ерекше ерекшеліктер - пайдалы қазбалар және емдік балшық. Пайдалы қазбаларды және түсті және қара металдарды қайта өңдеу (тек өнеркәсіптік минералды төгілуіне жол беріледі). Тауарды шығару және оларды өңдеу, егер олар акцизделетін өнімдерге жатса. Ресей заңнамасына сәйкес, мемлекет үкіметі арнайы экономикалық аймақтардың аумағында тыйым салынған әрекеттер тізімін толықтыруға толық құқығы бар.

«Демалыс» сөзі ағылшын тілінде «демалу», «қалпына келтіру», «ойын-сауық» дегенді білдіреді. Өткен ғасырдан бері кейбір әдеби көздерде бұл термин көбінесе «еңбек процесіне жұмсалған күштерді қалпына келтіру» деген мағынада жиі қолданылады. Сондықтан, әзірлеушілер мен сәулетшілер қоғамдық ғимараттарда демалуға арналған алаңдарды қалай атауға болатынын көп ойлаған жоқ. Мектептерде, өнеркәсіптік кәсіпорындарда, мемлекеттік мекемелерде демалыс аймақтары бар. Бизнес орталықтарында да бар... Бұл «арнайы мақсаттағы» аймақтар қандай?

3 сурет. Жобау аймағы

Бұл мәселе бойынша сарапшылар пікірлері әртүрлі. Біреулер бұл ресепшнге жақын орналасқан және қабылдау бөлмесі ретінде жұмыс істейтін аудандар деп есептейді, бұл біреудің жалға берушілер үшін демалыс орны екеніне сенімді. «Демалыс аймағы ресепшн жанында стандартты болып табылады және негізінен ыңғайлы және ыңғайлы ортада келісілген келіссөз уақытын күткен қонақтарға арналған. Әдетте қысқа кездесулерді, оның ішінде коммерциялық емес жерлерді өткізу үшін рекреациялық алаңдарды пайдалануға болады», - дейді M+W Зандер бизнесті дамыту жөніндегі директоры Алексей Воскобоиников. Ирина Герасимова, Noble Gibbons-дің ғылыми-зерттеу бөлімінің бастығы Р.Р. Эллиспен бірлесіп, бұл пікірмен келіседі: «Бұл қонақ үй бизнес-орталығында жұмыс істейтін компаниялардың қызметкерлерімен кездесу күтеді». Соған қарамастан, рекреациялық аймақтың тұжырымдамасын анықтайтын бірқатар мамандар осы фразаның классикалық түсіндірмесінен қайтады. «Демалыс» термині өзі үшін сөйлейді. Көңіл көтеру аймағы - бұл іскерлік орталықтың бөлігі, ол бірінші кезекте демалыста жұмыс істейтін қызметкерлерге бөлінеді. Рецепттерге жақын аумақтар рекреациялық аймаққа жатқызыла алмайды - көбінесе бұл тиісті функцияға ие қабылдау аймағы », - деп түсіндіреді «Realty Trade» компаниясының PR-директоры Наталья Прокопьева («Красная роза» иегері). Тәжірибе көрсеткендей, жағдайға байланысты, демалыс орнында тең дәрежеде табыс табуға болады, мұнда

күнделікті кеңселерден құтқаруға болатын жалға алушы үшін «жеке» болуы мүмкін, ал келушінің жайлылығы мен жалпы аумақтардың инфрақұрылымының алуан түрлері күту уақытын жандандырады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Архитектура и строительные конструкции: Учебник. / Зайцев Ю.В., Промыслов В.Ф. Под ред. Промыслова В.Ф. – М.: Высшая школа. 2003. - 368 с.
2. Архитектурное проектирование. М.: Изд-во литературы по строительству. 2004. - 267 с. Абуханов, А.З.
3. Энциклопедия градостроительства / В.С. Синельников. - М.: Эксмо, 2006. - 512 с. 6. СП 55.13330.2011
4. Проектирование дорожно-инженерных систем города: Учебное пособие для вузов. – М.: АСВ, 2000. - 176 с. 10. Прохоренко А. И. Архитектура сельского дома: прошлое и настоящее. - М.: Агропромиздат, 1992. - 205 с. 11. Согомоян Н. М.